

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
------------	-----------	---------

תל אביב	19:14	20:13	20:57
ירושלים	19:12	20:16	21:01
חיפה	19:15	20:14	20:58

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון גניזה

אור הפרשה

הרב הגדול ממוסדות אור דוד בראשות הרב הגדול דניאל זר שליט"א

כ"ב אב תשע"ח ♦ גיליון 25 ♦ פרשת עקב

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

שבת קודש

כמה חשוב לשמור בקדושה על השבת שהיא אות בנינו לקב"ה...

מנוחה ושלוה

אחד מזמני הלחץ והמתח בכל בית בישראל, הוא יום ששי אחר הצהריים. השעות הקודמות לכניסת השבת מלוות בעבודה רבה ולחץ הספקים גבוה, ויוצרות בלא מעט בתים שעות של מתח, מריבות ואוירה עכורה. כבר בדברי חז"ל מוזכרות שעות אלה כשעות של מחלוקת בבית, ועד היום - עדיין זו עובדה קיימת...

הבשורה היא, שאפשר להינצל מזה. יש החושבים כי לא ניתן לנצח את הלחץ והמתחויות לפני כניסת השבת, אך המציאות הוכיחה כי משפחות רבות כבר נגמלו וניצלו מהאוירה המתוחה הזו, בעזרת נוסחה סודית וכדאית במיוחד, אותה גילה הרב"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זי"ע בסידור 'בית מנוחה': הנחת המפה הלבנה על שולחן השבת לפני חצות של יום ששי, היא סגולה בדוקה ומנוסה להבריח את הלחץ והמתח, המריבה והאוירה העכורה, מבתי ישראל.

כי המפה הלבנה, יוצרת אוירה שבתית, אוירה של מנוחה ושלוה. היא מביאה אל תוך הבית את הודה הקסום של השבת, ומשרה על יושביו אוירה רגועה וטובה, שמחה ומאושרת. הנחת המפה היא אולי צעד סמלי, אבל היא יוצרת אוירה של הקדמת קבלת השבת, של כניסה לשבת כמה דקות מוקדם יותר, וכך זוכים לאוירה המלכותית של קבלת שבת מתוך רוגע ושלוה, ולסגולה הנפלאה של 'תוספת שבת' הפותחת שערי אורה וברכה.

הבה נאמץ את נוסחת הקסם הפלאית הזו, נניח את המפה הלבנה מוקדם ככל האפשר, ונזכה לקבל שבתות מתוך רוב שמחה!

הם יתייבשו. כך היא השבת! ששת ימי השבוע שיונקים מהשבת. אם אדם שמח ורגוע ובא לשיעורי תורה בשבת קודש, יזכה שיהיה לו כך כל השבוע של הצלחה. **לקראת שבת לנו ונלכה כי היא מקור הברכה, מקור הברכה והצלחה של האדם היא השבת קודש.**

השטן עושה הכל כדי שהשבת תהיה מקולקלת כי כך כל השבוע יהיה מקולקל ח"ו. כל הסייעתא דשמיא היא משבת קודש, אדם יכול להרוויח כסף רב, ולהפסיד אותו בגלל חילול שבת. שבת היא כמו קמיע ששומר על האדם, וקמיע של פרנסה וברכה. כי שבת קודש היא מקור הברכה, היא החיות של האדם ונשמתו. תארו לעצמכם שרשב"י בא לכאן ומניח ידיו על החלות ואומר, מי שיאכל מהחלות האלו יתברך, אנשים ימכרו את הדירה שלהם כדי לקנות את החלה הזו. את השבת קודש מי בירך? הקב"ה בכבודו ועצמו בירך את השבת!

לפני כמה שנים, לאחר הדרשות ביום רביעי אני מקבל קהל, לפעמים עד ארבע וחצי לפנות בוקר. לילה אחד נכנס אלי בחור שהגיע מהצפון שחזר כאן בתשובה, והביא עימו בחור חילוני, אמרתי לו אני רוצה ממך מתנה, איזה מתנה הרב רוצה? את השבת הקרובה אני רוצה שתשמור. רק שבת אחת? כן. אמרתי לו תבטיח לי שבכל מקרה אתה שומר שבת. הוא הבטיח, הרב אמר אני מתחייב יהפך העולם ואני שומר שבת. והנה אני נוסע פעם בחודש למירון קורא עם תלמידים האדרא רבה ואדרא זוטא מתפללים ותיקון וחזורים לבני ברק. והנה חצי שנה לאחר המקרה הנ"ל, אני עומד בציון וקורא בזוהר, אותו בחור שהביא אותו נוגע לי בכתף ואומר לי: זוכר את הבחור שהיה איתי אצלך במשרד? אותו בחור הוא מספר, הוא הדומיננטי ביותר בשכונה שלנו, הוא מארגן בכל ליל שבת את כל החברה ונוסעים לכל מיני מקומות. בשבת הזו הוא סרב ללכת איתם למקומות של חילול שבת, ואמר להם כי הבטיח לרוב, החברים שלו רק שמעו את המילה 'רב' החלו לחרף ולגדף, אולם הוא עמד במילה שלו ולא נסע. בסוף החברים כולם נסעו ונהרגו בתאונת דרכים קטלנית והוא חזר בתשובה. היום הבחור ירא שמים וכן תורה יקר שביקרים. שנזכה לשמור את השבת בקדושה, אמן.

מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

מה מיוחד ביום השבת? שבת ראשי תיבות: שבת ברית מילה ותפילין. המכנה המשותף של שלשתם הוא שהם "אות" הם סימן שאנחנו יהודים, בנים של הקב"ה. ושלוש אותות למה? הרי על פי שני עדים יקום דבר? אלא שבכל יום יש לנו שתי אותות, שתי עדים, תפילין ומילה, בשבת שאין מניחים תפילין יש שתי עדים את השבת והמילה. ליהודי כל יום יש שתי אותות, כל יום! מה זה אות? אות הוא כמו טבעת של כלה, סימן למי אנו שייכים, למי אנו מוקדשים. **שבת קודש היא טבעת הנשואין בינו לבין בורא העולם.**

תארו לכם, אדם מזמין אולם יקר ביותר, גן פורח, אולם זורח, מנות גורמה, כל מנה במחיר זהב, כולם לבושים ומריחים, ומגיע הרגע הקריטי, הצלם בהיכון, הרגשות גואים - מחכים לקידושין, החתן מוציא את הטבעת ומכניס לאצבע ופתאום והכלה מוציאה את הטבעת, זורקת אותה בפני החתן ואומרת לו: לך לא רוצה אותך! הוא היה מעדיף להבלע באדמה, וכזו בושה! השקיע מאות אלפים וככה היא עושה לו. אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה, מי שמחלל שבת הוא אדם כמי שמומר לבורא העולם, לך אינני רוצה עסק אתך ח"ו! פחד פחדים!

כתוב בזוה"ק שמי שמחלל שבתא לית ליה חולקא באלקי ישראל. הוא מנותק מהקב"ה, ואין יבקש ממנו יתברך דבר כשיצטרך, והוא בז לקשר עם הבורא ית'. אדם שיהיה מיליאדר, מחזיק את כל מוסדות התורה והחסד כל היתומים והאלמנות, והוא לא שומר שבת, אין לו חלק באלוקי ישראל!

ובאמת אסור להעלות אותו לקריאת התורה, והתירו זאת רק מפני דרכי שלום. וכשמוסיפים אותם בדרך כלל זה רק כהוספה. אדם פסול מלעלות לתורה! מי שמחלל שבת היין שלו אסור בשתייה, לכן שומרים על היין שאדם כזה לא יגע ביין. ואדם כזה לא מצטרף למניין. לית ליה חולקא באלוקי ישראל!!

כתוב בזוהר הקדוש שכל השישה ימים של השבוע יונקים מהשבת, כמה שעוסק בתורה ומצוות, שמח וטוב לב במשך השבת, כך משפיע לו לכל השבוע. וממשיל זאת הזוהר הקדוש לששה עלים היוצאים מגבעול אחד, שהם מושפעים ממנו וחיותם תלויה בו. תוריד את הגבעול

רגע חושבים
4 עמוד

פינת ההלכה
3 עמוד

פרשת השבוע
3 עמוד

סיפור לשבת
2 עמוד

להתרגשות השבתית לכבוש את כל כולה. היא שוררה ברגש רב, מזמרת בהודאה עמוקה, חווה את רגעי ההתרפקות על התענוג השבתי העילאי. 'בואי בשלום עטרת בעלה' - הזמינה את השבת להיכנס לנפשה, 'גם בשמחה ובצהלה! בואי כלה!' - קראה בהתלהבות, נושאת עיניה לשמים...

לפתע, כמו מתוך חלום, שמעה מישהי קוראת בשמה. הקול הלך והתקרר ואז חזר והתרחק, נראה כי מישהו רץ ומתרוצץ, מחפש אחריה, שואל עוברים ושבים אם ראו מישהי הדומה לה. שוב ושוב נשמעו הקריאות הקוראות בשמה, והיא החליטה לחלץ את עצמותיה הדואבות מבין השיחים, ולבדוק מי מחפש אותה.

להפתעתה לא היה גבול, היתה זו בעלת הבית, שהתרוצצה כאחוזת טירוף בין שבילי הכפר, מחפשת אחריה במוץ, קוראת בשמה בזעקות שבר. מיד כשראתה אותה, התנפלה עליה המארכת בחיבוק חם, והתנצלה מעומק הלב. 'אין לך מושג מה קרה', אמרה בנישימה טרופה, 'ראיתי בעיניים כמה גדול הכח של השבת שלך' - - -

לנוכח דברים כאלה מפיה של גויה נוכריה, עשתה הנערה אוזניה כאפרכסת. הן שבו בהילוך מהיר אל הבית ממנו נזרקה אך לפני כמה שעות, שם הושיבה אותה המארכת, ביקשה ממנה להירגע, והחלה לספר מה קרה מיד כשעזבה את הבית:

'דקות ספורות אחרי שעזבת', אמרה, 'לפתע נשמעו בדלת הלמות פטישים, דפיקות חזקות ומרושעות, שמאחוריהן עמדו נאצים גרמנים שפלים. מיד כשפתחתי, הם פרצו פנימה מלוויים בכלבי גישוש אימנטיים, הביטו בי בבוז וקראו לעברי: 'וכי מה חשבת? שלא נדע שאת מחביאה כאן יהודים? היכן הם? בוא נמצא אותם ונירה בהם, וגם איתך נבוא חשבון!' - שאגו לעברי.'

האשה עצרה לרגע, והמשיכה: 'נתקפתי פחד מהחייילים, ידעתי שהם יודעים את האמת וכנראה מישהו הלשין עליי. אבל הייתי רגועה, כי ידעתי שאינך כאן. הם הפכו את הבית בחיפושים, עברו ארון אחרי ארון, וגם דקרו את השטיחים בסכינים ארוכות ומחודדות, כדי שאם תהיי מתחתיהם - תצעקי מאבים וימצאו אותך...'

אחרי דקות חיפוש ארוכות, משלא מצאו דבר, הם התנצלו בחטף ועזבו את הבית. נותרתי המומה, מול בית הפוך, ואינני מעכלת את הנס שקרה לי - הן לו היית נכנעת לדרישותיי ומוותרת על השבת שלך, היית נרצחת בידיהם האכזריות, וגם אני לא הייתי נשארת בחיים! איזה כוחות נפלאים יש לכם היהודים, שבדיוק ברגע הנכון יש לכם משהו שמגן עליכם! סיימה המארכת בהתפעלות...

הנערה האזינה ברוב קשב, ורק עתה הבינה כי העמידה על שמירת השבת, הותירה לה את נפשה לשלל. בהתרגשות אין קץ קראה ואמרה: 'יום השבת הוא מתנה, יום השבת הוא השמירה הטובה ביותר. לעולם לא תביני מהו יום השבת בשביל יהודים, ואף אני לא ידעתי כמה גדול כוחה לשמור, להגן, להציל...'

לו הייתי נכנעת לך - כי אז כבר לא הייתי עכשיו בין החיים! העקשנות לשמור שבת, ההקפדה היתירה לא להיכנע לאיומים ולהפחדות ולהישאר יהודיה שומרת שבת בתכלית, הגינו עליי, הצילו את חיי! - קראה ברגש רב, ויצאה בריקוד סוחף 'שמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי עונג'...

את הסיפור המטלטל, סיפורה הגב' בקרמן תחי' לאו"ט בעצמה, והוא מובא בספרה 'מסילות בלבבם' המתאר את מסע טלטוליה בימי השואה האיומה. סיפורה המסעיר מחדיר את המסר, מפנים אל תוך הלב: השבת ניתנה לנו כמתנה, אך יותר ממה שהיהודי שומר על השבת - השבת שומרת עליו. כמה כדאי לנו להיזהר ולהישמר בשמירת השבת כהלכתה, כמה השבת פועלת למעננו, דואגת לנו, מאירה לנו ומעניקה לנו!

כשאנו עומדים בפני שאלה הלכתית או ספק וניסיון, הבה נעמיד לנגד עינינו את סיפורה של הנערה הזו, שהקריבה את המעט שהיה לה, את בית האירוח היחיד בעולמה, והסכימה להסתכן כדי לשמור שבת כהלכתה. לפחות כמותה, גם שמירת השבת שלנו צריכה להיות מוקפדת, מדוקדקת, ללא פשרות וללא 'בערך'. לא נעשה כל פעולה בלי לוודא שהיא מותרת לכתחילה, לא נפסוק כל הלכה בלי לוודא שאנו יודעים אותה על בוריה!

כי שמירת השבת היא אות עבורנו, מתנת אהבה, סימן של חיבה בינינו לאבינו שבשמים. באמצעותה הוא משפיע עלינו מטובו, דרכה הוא מעניק לנו את שפעו הטוב. הבה נשמור על מתנת השבת באהבה כי 'עם מקדשי שביעי, כולם ישבעו ויתענגו מטובך'!

סיפור לשבת

הרב אשר קופלסקי

גירוש בזמן הנכון

מדוע החליטה בעלת הבית לגרש את הנערה היהודיה באמצע היום?

היה זה ביום שבתי אחד, בשעת בוקר. הנערה מתחבאת תחת אחד השטיחים כמדי יום, ואז נזכרה בעלת הבית - הגויה המארכת, כי עליה לצאת לסיבוב בשוק אך מעילה נקרע, ואין לה מעיל אחר. בלית ברירה הגיפה את התריסים באמצע היום, הרימה את השטיח - מתחתיו הוחבאה הנערה, וביקשה ממנה לצאת.

'הנה המעיל שלי', לחשה בקצרה, 'אני צריכה לצאת, והשרוול נקרע. את יודעת שזה מסוכן להוציא אותך ביום, אבל אין לי ברירה... הזדרזי לתפור את השרוול הקרוע, כי עליי להזדרז לצאת!' - פקדה עליה ביבושת. אך תגובת הנערה הפתיעה אותה - - -

'א...א...' גמגמה, 'אני ממש מתנצלת, אבל אינני יכולה. אני נורא עייפה, אולי אעשה זאת הערב?' - שאלה בתחנון משהו. 'לא בא בחשבון, אני חייבת לצאת ואני צריכה מעיל. תתפרי אותו עכשיו!' קבעה הגברת בשנית.

הנערה משכה בכתפיה, אך לא נכנעה. 'אני לא יכולה, כואבת לי היד מאמש. זה בלתי אפשרי, ממש. אולי תקחי מעיל אחר וזהו? אני אתפזר את זה בערב, מבטיחה!' - אמרה הנערה, מנסה לשכנע, אך לשווא. 'בלתי אפשרי! חבל על הויכוח! כל רגע שאת בחוץ, מסכן את חיי שתינו, ובכל זאת הוריתי לך לצאת, כי זה נורא דחוף לי. מה זה כל היתרוצים האלו עכשיו?'

'טוב, אומר את האמת', גמגמה הנערה בפנים סמוקות, 'הרי אתם יודעים שאני יהודיה, ואינני עובדת היום כי זהו יום השבת. עד עתה הייתי עובדת כפול ביום חמישי בלילה, כדי להספיק גם את ההספק של ליל שבת. אבל לעבוד בשבת? לא בא בחשבון!' אמרה בעקשנות, תוך גבורה יהודית נועזת... 'שבת? ממתני? מה פתאום?!' - שאגה המארכת בכעס. 'יתרוצים את מחפשת, החלטת להתעצל. תתפרי או שאני זורקת אותך מהבית, כאן ועכשיו!'

להפתעתה, נתקלה בתגובה עקשנית, בלתי מתפשרת. בנימוס אך תוך עמידה על העקרונות, באופן עדין אך אמיץ במיוחד, עמדה הנערה על סירובה לעבוד בשבת. לנוכח זאת, חמתה של המארכת בערה בה, והיא החלה צועקת עליה בחרי אף: 'אז תלכי מכאן עכשיו, הרגע. אי אפשר לסמוך עלייך, אינני יכולה להחזיקך בביתי אפילו לעוד רגע אחד. תעופי מפה עכשיו!' - והחלה דוחפת את הנערה האומללה מביתה, מלווה אותה בכינויי גנאי לרוב...

הנערה יצאה את הבית, רק בגדה לעורה, חסרת כל. נטולת משפחה, נטולת כסף, בודדה בעולמה שנזרקה גם מהבית בו התארכה, כדי לזכות לשמור את השבת כהלכתה. היא צעדה בשבילים שמסביב לכפר תוך מחשבות נוגות על עתידה, אך פניה האירו, עיניה ברקו משמחה על שזכתה לקדש את יום השבת, גם תוך מסירות והקרבה בלתי ניתנות לתיאור.

בין השבילים, גילתה שדה חיטה, עמוס שיבולים זקופות קומה שטרם נקצרו. היא נכנסה למעבה השדה, כופה אלומות שיבולים, והתיישבה לנוח במקום מרוחק משאון הכפר, במקום מסתור בו איש לא ימצאנה. הרוח נשבה במשב רוח נעים, מזג האוויר היה מושלם, ומחשבותיה הפליגו בגעגועים לשבתות נלהבות ומרגשות...

בתוך כמה רגעים, כמו שכחה ממצבה הבעייתי, מהסיכון הכרוך בחייה כעת. ליבה התעלה, נשמתה התרוממה, והיא החלה לשורר את תפילת קבלת שבת מתוך הזכרון, נישאת ברגש על כפי המילים 'לכה דודי לקראת כלה'. כבר שנים שלא היתה משוחררת ורשאית לחוות את התענוג של יום השבת, ועתה ניתנה לה ההזדמנות...

מבין השיבולים, עלתה זמרתה של נערה יהודיה צעירה, שהניחה

פרשת עקב

בפרשה מבאר משה רבינו לעם ישראל כי כאשר הקב"ה מביא על האדם יסורים, כוונתו לטובת האדם כאמור "וַיְדַעְתָּ עִם לְבָבְךָ כִּי פָאֶשֶׁר יֵיטֵר אִישׁ אֶת בְּנוֹ ה' אֱלֹקֶיךָ מִיִּסְרָךְ".

ובגמ' ברכות (ה ע"א) רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל, וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין. אלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא. תורה מנין שנאמר: "אשרי הגבר אשר תיטרנו יה ומתורתך תלמדנו". ארץ ישראל דכתיב "כי כאשר יסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך", וכתיב בתריה: "כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה". העולם הבא דכתיב "כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר". ע"כ.

יש להתבונן מדוע דוקא ג' מתנות אלו נתנו ע"י

עושה דין באדם, הגם שאין מגיע לו כזאת, כענין "צדיק ורע לו". אלא שכבר למדנו שיסורי צדיקים הם גם כן הנהגת רחמים, שכאשר שורה מדת דין על צדיק, זהו בעבור אהבת הקב"ה אליו. כי הקב"ה אוהב אותו ורוצה לקרבו אליו, ולכן משבר את גופו כדי שתשלוט הנשמה. ובוה מתקרב האדם אל הקב"ה באהבה כראוי, כי הנשמה שולטת והגוף חלש, וצריך הצדיק גוף חלש ונפש תקיפה ואז הוא אוהבו של הקב"ה. וכאשר תראה אדם שנשמתו חלושה וגופו חזק, ודאי הוא שונאו של הקב"ה שאינו חפץ בו לקרבו אליו, ולכן אינו נותן לו צער בעולם הזה אלא דרכיו מתוקנים. עכ"ד הוזה"ק.

למדים אנו מדברי הוזה"ק דגם בלא מציאות של חטא, מצד האדם נשמתו מוגבלת ביכולת התקרבותה לקב"ה ולהשגות רוחניות, וזאת מחמת שהיא דבוקה בגוף החומרי המאפיל ומחשיך את אור הנשמה, ומכיון שכן לעולם יש מצב של מלחמה בין הגוף לנשמה, וככל שהגוף במצב חזק ותקיף, כך במקביל הנשמה נמצאת בחולשה. ולשם כך מביא הקב"ה יסורין על צדיקים כדי שיהיו במצב הרצוי של גוף חלש ונפש חזקה שאז הנשמה שולטת ויכולה להתקרב ביתר שאת על הקב"ה.

הרב משה דיין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

יסורים. עוד יש להתבונן מה ענין לתת מתנה עם יסורים, הרי בפשטות מטרת היסורים היא בכדי לכפר על עוונות, ומה ענין זה לענין לתת מתנה ביסורים.

בספר 'אבני שוהם' מבאר טעם שג' מתנות אלו ניתנו בייסורין, מפני שכל דבר הנקנה בייסורין חביב הוא ביותר אצל הקונה, אחרי שעלה לו הדבר בייסורין ומסר נפשו עליו וכפי רוב הייסורים כך תרבה האהבה לאותו דבר. כדרך שאמרו חכמים אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבין של חבירו. ופרש"י לפי שעמל בו ונתן נפשו עליו (בבא מציעא לה א). זוהי גם מקורה ושורשה של האהבה העזה שתרחה האם על בנה, משום שעצב ההריון וחבלי הלידה ואח"כ צער גידולו, הם אלו שמכניסים בליבה אוצר מלא של רחמים ומקשרים אותה אליו בעבותות אהבה. ולכן ניתנו ג' המתנות הטובות לישראל ע"י יסורין והן תורה ארץ ישראל ועולם הבא, שהם קנינים רוחניים ובכדי להכניס בליבם אהבה עזה לקניני נצח אלו, ולקשור אותם אליהם בעבותות של אהבה שאין לנתקן, לכן הם קנינים דוקא ע"י היסורים, שבזה הקשר והקנין יהיו נצחיים.

בספר 'דברות צבי' מביא את דברי הוזה"ר (וישב דף קפ ב) שמבאר את ענין היסורים שהקב"ה מביא על האדם. ואלו דבריו [בתרגום ללה"ק לפי מתוק מדבש] ואם תאמר איך אמרנו שהקב"ה מנהיג את עולמו ברחמים, והלא לפעמים רואים שהקב"ה

ומכל זה למדנו שאין ביום שישי להתממהה ולהתעסק בדברים שיש בהם שיהיו שאינם לצורך השבת, והביא הכף החיים מספר חסידים מעשה על אישה שהיתה טווה בערב שבת ולא היתה עוסקת בצרכי שבת כראוי, וראה אדם אחד בחלום שהיו שורפין את ידיה ועינה בנעורת של פשתן, ושאל למה דינה כן, וענו לו מפני שהיתה עוסקת בערב שבת בפשתן ולא היתה עוסקת בצרכי שבת, והביא בשם הכנסת הגדולה שאע"ג שאיסור מלאכה בערב שבת הוא מומן המנחה ולמעלה, זהו דווקא למי שכבר הכין צרכי שבת (או שיש מי שיכין בשבילו), אבל אותה אישה בשביל שהיתה טווה לא היתה מכינה צרכי שבת כתיקונם, ולכן נענשה אף שעשתה מלאכה לפני חצות, ולכך יש להזהר בזה.

כתב הבית יוסף בשם שיבולי הלקט (סימן נה') שהביא בשם מדרש תנחומא, "אמר רבי זעירא אע"פ שמוציא אדם ערב שבת משחרית, מצוה שיוסיף בין השמשות שנאמר "והיה משנה" (והיינו שלשון משנה מלשון שנית לחזור), ואין הכוונה שיעשה את הפעולה בבין השמשות שהרי כבר נכנסה שבת ואין לעשות שום מלאכה, אלא הכוונה סמוך לכניסת השבת, והבן איש חי כתב שאביו היה נוהג להכין לפני כניסת השבת את מיני המתיקה ומיני הפרות בקערה שיניחו אותם על השולחן, ולכן כל אדם יעשה איזה פעולה לצורך השבת בסוף היום קודם כניסת השבת, ועל ידי שמניח את התבשילים על הפלטה או שמכין את נרות השבת להדלקה יוצא ידי חובה מצוה זו.

כתב הבני יששכר שגם ביום טוב שחל בערב שבת ומכין מיום טוב לשבת על ידי עירובי תבשילין, מצוה שיששים בבוקר ויתחיל להכין צרכי שבת.

הרב רועי גנון כותב את מדור ההלכות באתר הלכות נוספות נכסו לאתרנו: Rabenu.com

התפילה לא יסאר לו מהומה לכבוד שבת, יכול לקנות קודם התפילה, ובלבד שיקרא קודם קריאת שמע, אבל בסתם צריך קודם להתפלל ולקרוא קריאת שמע ורק אז ללכת ולעסוק בצרכי שבת, והרבה אחרונים הביאו להלכה, וכתב הביאור הלכה (ד"ה ישכים) לדחות דברי המשבצות זהב, שהתנחומא מייירי קודם מתן תורה, שהרי עם ישראל נצטוו במרה קודם קבלת התורה, ואז עדין לא היה שום חיוב של קריאת שמע, ולכן חל עליהם חיוב הכנה לשבת מיד ביום השישי תכף שקם, מה שאין כן אחר שקיבלו את התורה, נצטוו עם ישראל לקרוא קריאת שמע "בקומך", והרי היא מצוה תדירא יותר, ולכך היא קודמת, ומה שאמרו בגמרא היינו אחר מתן תורה, והשמיענו שאחר שקרא קריאת שמע יזרו את עצמו לקנות ולהכין צרכי שבת.

ולהלכה לא ילך לקנות צרכי שבת קודם קריאת שמע ותפילה, אלא יקרא קריאת שמע ויתפלל ביציבור ורק אז ילך ויקנה צרכי שבת, ורק אם חושש שאם ימתין מלקנות צרכי שבת רק אחר התפילה לא ימצא מאכלים לכבוד שבת, ילך לקנות צרכי שבת קודם התפילה, אולם יקרא קריאת שמע קודם, ואם חושש שאם ילך לקנות צרכי שבת לא יספיק להתפלל כלל ויעבור זמן תפילה, אעפ"כ כל שיש לחוש שמא לא ימצא צרכי שבת יקדים לקנות צרכי שבת (ויקרא קריאת שמע לפני כן), מכל מקום זה דווקא שחושש שלא ימצא שום דבר לכבוד שבת, אבל אם יוכל למצוא איזה דבר מאכל לצורך השבת ויהיה לו מה לאכול בשבת, אינו רשאי לבטל תפילה וילך להתפלל ורק אחר כך יקנה צרכי השבת שנשארו.

וכל זה מדובר שאין לו מי שיקנה לו צרכי שבת, אבל אם יש לו איזה מישהו שיוכל לקנות בשבילו צרכי שבת, לא יבטל תפילה ביציבור בשביל זה אלא יתפלל תפילה ביציבור וחברו יקנה לו צרכי שבת, ורק אחר התפילה יעשה איזה דבר לכבוד שבת.

קניות לכבוד שבת

הגמרא בשבת אומרת "אמר רב חסדא לעולם ישכים אדם להוצאת שבת, שנאמר והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו - לאלתר", ופירש רש"י: בשעת הבאה הכנה, והבאה בהשכמה היא דכתיב "וילקטו אותו בבוקר בבוקר" עכ"ל, וכן כתב הטור, וחיזין שיש לאדם להשכים ולהזדרז ולקנות צרכי שבת או להכין צרכי שבת כמה שיותר מוקדם ביום שישי, והבית יוסף הביא בשם שיבולי הלקט (סימן נה') שהביא בשם מדרש תנחומא "אמר רב חסדא מנין שכל המוציא לשבת מצוה שיששים ויוציא בשחרית, שנאמר והיה ביום השישי וכו', ודרשו חכמים אין והיה אלא מיד שנאמר (שמואל א פרק יז פסוק מח) והיה כי קם הפלשתי וכו' (והרד"ק שם פירש והיה כי קם הפלשתי ענין זירוח) עד כאן דברי השיבולי לקט.

המשבצות זהב כתב שיש נפקא מינה בין הלימודים, שללימוד הגמרא דהכנה דומיא דהבאה, הרי ההבאה היתה בשלוש שעות של היום (כן כתב הביאור הלכה לגרוס כן במשבצות זהב), ואילו לפי הטעם שהובא בתנחומא שאין והיה אלא מיד, צריך ישר אחר הקימה לקנות צרכי שבת אפילו קודם קריאת שמע ותפילה, ואע"פ שאין להתעסק בצרכי קודם התפילה, מכל מקום צרכי שבת מיקרי צרכי מצוה ולכך שרי, ורק זוהר שלא יעבור על ידי כך זמן קריאת שמע ותפילה עכ"ל, אולם בסדר היום כתב שרק אם רגילים למכור קודם התפילה ואחר

מתוך דברי רבינו בחיי, בספרו חובות הלבבות בשער הבטחון, שמי שרוצה לרפא את הנזק שאירע לו, שיחפש להיטיב עם המזיק, תעשה מסיבה גדולה להולדת הבן, ותזמין את המוהל שיהיה אורח הכבוד במסיבה הזו! תגיד לו שאתה מוחל לו בלב שלם ובנפש חפצה, והכל היה מעשה שמים מאת ה'!

הלך אבי הבן והתייעץ עם אשתו והחליטו לעשות מסיבה גדולה כמו ברית מילה. הוא הזמין את כל ידידיו ומכריו למסיבה, ואת המוהל הושיב בשולחן הכבוד, ואמר לפני כולם, "אין בלבנו עליו ולא כלום, הכל משמים! ואנחנו מוחלים לו מחילה גמורה!"

המוהל הנ"ל התרגש מאד מהדברים, שעד אותו יום הסתגר בביתו מהפחד! הוא היה מוהל מומחה שמל תינוקות יותר מעשרים שנה עם אפס תקלות! והנה למחרת פלא פלאים! האיבר של התינוק התחיל להלבין, הנמק נעלם, ואחרי שבוע יצא התינוק מבית החולים בריא ושלם! עשו לו באותו מקום קצת "קוסמטיקה", והכל הסתדר.

תשמעו מה קורה למי ששומע לדברי רבינו בחיי, למרות שהכעס על המוהל היה עצום, אבי הבן רצה לתבוע אותו ולהוציא ממנו כמה מליונים, איך עשה ככה לבן שלי! וגם רואים בוידאו שהוא לא רחץ ידיו לפני המילה, ורואים שגם חלוק לבן הוא לא לבש, ובתי המשפט והשופטים אוהבים דברים כאלו זה לחם בשבילם.

אדם שמבין שהכל מיד ה' יתברך, שהוא רופא ומרפא, "אני מחצתי ואני ארפא!" המוהל מל כבר עשרים שנה ולא קרה שום שריטה לתינוקות. מי שמאמין ובטוח רק בה', אזי האמונה הופכת את הקערה על פיה.

ידוע שלרבי יוסף קארו זיע"א מחבר השולחן ערוך, היה מלאך מן השמים שלמד אתו. והמלאך אמר למרן תיזהר שלא יעבור יום בלי ללמוד בספר חובות הלבבות, כי היצר אורב עליך להשמידך! היצר רוצה לעשותך משומד! גם אותך רבי יוסף קארו, עם השולחן ערוך והתורה וכל הכבוד שיש לך, אם לא תלמד ספר חובות הלבבות תיהפך למשומד! ובזכות הספר הזה אתה ניצול!

ואומר החת"ם סופר שצריך ללמוד ספר זה בעיון כמו סוגיות חמורות שבתלמוד. (מתוך הספר כאייל תערוג להרב אייל עמרמי שליט"א).

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתר ישיבת אור דוד
Rabenu.co.il למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו:

ניצוד מרפאים את הנזק

כשרוצים להתחזק במידת הבטחון צריך ללמוד מספר חובות הלבבות של רבינו בחיי. רבינו בחיי היה צדיק יסוד עולם מרבתינו הראשונים שהגיע לדרגת מלאך בדרך עבודת ה', וזכה גם להדריך אותנו לחיות בצורה נכונה בעולם הזה, ולזכות לחיי העולם הבא עם שאר צדיקים וחסידים.

מספר הרב אייל עמרמי שליט"א שיום אחד אחרי שיעור שמסר, ניגש אליו יהודי שסיפר כך, "אני גר בקרית אתא, ואני קפץ פעילות תורנית, ומזכה את הרבים, ואני חייב לספר לך סיפור, יש יהודי אחד בקרית אתא שהתחיל להתחזק בשמירת המצוות, ונולד לו בן, הוא הביא את המוהל הכי טוב בצפון שיעשה את הברית.

במהלך הברית קרה דבר נורא, במקום לחתוך את הערלה של התינוק, חתך המוהל את האבר עצמו! במקום לחתוך בצד החיצוני של המכשיר הוא חתך בצד הפנימי. כל השמחה התערבבה, כולם בכו והצטערו. התינוק פונה לבית החולים רמב"ם בחיפה, והרופאים אמרו ששלושה מקרים כאלו אירעו בארץ. התינוק אושפז, וכל אותו מקום התמלא נמק והפך שחור.

אבי הבן אמר, איך יתכן שהתחלתי להתקרב ליהדות וכך עלה בגורלי. לקחתי את אבי הבן למרן הרב עובדיה זצ"ל והוא בירך אותי מכל הלב, וגם אל הגאון הרב שטיינמן שבירכו בכל הברכות, ועוד לרבים חשובים שבירכו אותי.

והמצב של הילד הלך והחמיר. אמרתי לאבי הבן, תשמע, אני אתן לך עצה

מהיום אפשר לתרום בכל מקום

מהו מכשיר "קהילות"?

קהילות הינו מכשיר המאפשר לתרום ישירות לארגונים ארציים ומקומיים בכל רגע נתון מכל מכשיר "קהילות".

תשלומים

ניתן לתרום למוסדותינו במכשיר "קהילות" גם בתרומה חד פעמית וכן ניתן לבצע תרומה בהוראת קבע.

איך משלמים

במכשיר זה ניתן לשלם באמצעות העברת כרטיס האשראי. התשלום היינו בטוח ומוגן.

לפרטים נוספים

Rabenu.co.il 03-5701212